

VEILEDER

for frivillige medarbeidere ved gudstjenester

MOLDE DOMKIRKE

Gudstjenesten er menighetens fellessamling.

**Gudstjenesten er en møteplass mellom Gud og mennesker
og et sted for fellesskap mellom mennesker.**

I gudstjenesten er det mange tjenesteoppgaver og mange frivillige medarbeidere deltar. Det er som ulike brikker i et stort puslespill. Som medarbeider i gudstjenestefellesskapet tjener vi Gud og våre medmennesker. Takk for at du er med!

Revidert 2024

INFORMASJON OM ULIKE TJENESTEOPPGAVER:

- Klokkestjeneste s. 3
- Prosesjoner s.5
- Lysbærere s.6
- Kirkeverter s.7
- Lesing av samlingsbønn, tekster og forbønn s.9
- Innsamling og opptelling av takkoffer s.10
- Nattverdmedhjelpere s.10
- Dåpsvert s.12
- Kirkekaffeverter s.14
- Forsangertjenesten s 15.

INFORMASJON TIL ALLE GUDSTJENESTEMEDARBEIDERE:

- Hvilke oppgaver en medarbeider skal utføre, kan tilpasses den enkelte medarbeider sine ønsker. Ta kontakt for nærmere avklaring.
- Frivillige medarbeidere får tilsendt oversikt over oppgavefordelingen i god tid før gudstjenesten. Frivillige medarbeidere møter i sakristiet til formøte senest 30 min før gudstjenesten. Kirkeverter og dåpsverter møter 45 min før gudstjenesten. Kirkeverter deltar ikke i formøtet. Klokker møter 1 time før.
- Om du er forhindret fra å møte og vet det i god tid; meld fra til administrasjonsleder. Etter at info om gudstjenesten er kommet, meld fra til ansvarlig prest.
- Det er liturgiske klær, hvite kapper, tilgjengelige for medarbeidere.
- Ønsker du å bli medarbeider eller ønsker du en annen tjeneste:
ta kontakt med ansvarlig for oppgavefordeling: Kari Sandvik, 928 28 397 eller Menighetskontoret: 71 11 14 70

KLOKKERTJENESTE

Klokkeren er presten sin nærmeste medarbeider under gudstjenesten. Han/hun har medansvar for oppfølging av de andre frivillige medarbeiderne og tar imot dem når de kommer. Faste oppgaver for klokkeren i gudstjenesten er informasjon før oppstart og bære korset og lede inn- og utgangsprosessen. Ellers vil klokkeren etter avtale kunne ha ulike tjenesteoppgaver. Når konfirmantgrupper er medarbeidere i gudstjenesten, har klokkeren ansvaret for å ta imot dem og sørge for at konfirmantene får opplæring i oppgavene de skal ha.

FØR GUDSTJENESTEN

- **Klokkeren har ansvar for å samordne medliturger og andre medarbeidere, unntatt nattverdutdelere (prestens ansvar).**
 - Møter i kirken i god tid
 - Ta imot, se og ønske velkommen medarbeiderne etter hvert som de kommer.
 - Klokkeren kan også ha andre tilleggsoppgaver under gudstjenesten. Dette skal enten være satt opp på tjenesteliste for frivillige på forhånd, være avtalt med presten så tidlig som mulig eller være som «nødløsning» dersom noen av de frivillige ikke møter eller blir syke.
 - Delta i gjennomgangsmøte 30 min. før gudstjenesten starter.

- **Klokkeren legger til rette for at de andre medarbeiderne skal kunne utføre sin tjeneste på best mulig måte**
 - Veilede medarbeidere som har behov for ytterligere oppfølging undervegs
 - Når det er konfirmantgrupper med: Ta imot konfirmantene kl. 10:00 og se hvem som er kommet. Avklar eventuell annen oppgavefordeling. Benytte tiden mellom 10:00 og 10:20 til å informere /øve med konfirmantene.
Kirkevert (ev. klokker) instruerer de som skal være kirkeverter og samle inn offer. Prest instruerer de som skal delta ved dåp og nattverd.
 - Legge frem offerposer, 2 bak.

- Kontrollere at prosesjonslys og prosesjonskors er på plass i holder bak i kirken.

Underveis i gudstjenesten

- **Klokkeren orienterer menigheten fra lesepulten når klokkene slutter å ringe.**
 - Kunngjøringer blir tilsendt på forhånd. Ha en gjennomgang med presten før gudstjenesten om evt. endringer.
- **Klokkeren bærer normalt korset i inn- og utgangsprosesjonen.**
 - Etter informasjonen går klokkeren umiddelbart gjennom sideskipet til nederst i kirken for å delta i inngangsprosesjon.
- **Sitteplass**
 - Alt etter oppgaver i kirken kan klokkeren under gudstjenesten sitte i koret, på fremste benk, eller sammen med dåpsfølget dersom det ikke er dåpsvert til stede.
- **HMS**
 - Ved en nødsituasjon, sørge for åpen dør: utgang på sørveggen via lagerrom.

Etter gudstjenesten

- Klokkeren er sammen med kirketjeneren ansvarlig for at offeret blir behandlet etter instruksene som er gitt.
 - Sikre at offerkurver er under tilsyn av minst to personer fra offeret tas opp og til det er talt opp.
 - Pengene skal puttes pose som limes igjen og legges i droppsafte. Kvittering på at pengene er behandlet etter instruksene underskrives av begge og legges i droppsafte.
 - Innhente antall nattverdgjester hos kirketjeneren og sørge for at tallet skrives på offerkvitteringen.

Både før, under og etter gudstjenesten er det viktig at klokkeren er oppmerksom på hendelser og problemer som oppstår, og hjelper til der det er behov. Andre frivillige som deltar i gudstjenesten, skal i utgangspunktet henvende seg til klokkeren dersom de har spørsmål om sin tjeneste.

PROSESJONER

Gudstjenestene i domkirken starter og avsluttes med prosesjon. De som har oppgaver i gudstjenesten, deltar i prosesjonen. De som går i prosesjonen, representerer hele menigheten som går inn til gudstjenesten for å møte Gud.

Ved evangelielesingen er det evangelieprosesjon der presten går ned i midtgangen og leser evangelieteksten. Evangelieprosesjonen uttrykker at Kristus er kommet til jord, «tok bolig blant oss» og «er midt iblant oss». Derfor lyder Ordet midt i folkemengden.

Inngangs- og utgangsprosesjon

- Før gudstjenesten plasserer kirketjeneren kors og prosesjonslys i holder ved bønnealteret bak i kirken.
- I prosesjonen går:
 - Klokke med kors
 - Lysbærere med prosesjonslys, et lys på hver side av korset. Pass på å holde lysene i lik høyde
 - Evt. Kor
 - Evt. ARKEN søndagsskole
 - Evt dåpsfølge
 - Medhjelpere i gudstjenesten
 - Prest
 - Biskop
- Kors og lys står i holdere fremme ved alteret under gudstjenesten.

Ved gudstjenestens slutt går prosesjonen ut i omvendt rekkefølge av inngangen. Kors- og lysbærere går først. Stopper bak i kirken / i våpenhuset / noen ganger helt ut. Slukker lysene for så å gå inn igjen og sette kors og lys i holder ved bønnealteret.

Evangelieprosesjon

- Presten henter tekstboken og går sammen med lysbærerne ned til 2-3 benk. (Se instruksjon for lysbærere)
- Evangeliet leses av presten
- Presten og lysbærerne går til koret med tekstbok og lys.

LYSBÆRERE

To prosesjonslys brukes i prosesjonen inn og ut og i evangelieprosesjonen under gudstjenesten. Lysene symboliserer Kristi nærvær i gudstjenesten.

Før gudstjenesten

- Lysbærerne sjekker at lysene er på plass.
- Lysene tennes når prosesjonen stiller opp.

Underveis i gudstjenesten

- Ved **inngangs- og utgangsprosesjon** går lysbærerne litt bak korsbærer. Lysbærerne går på teppet og følger kanten når de går inn og ut. Pass på at lysene holdes like høyt.
- Når prosesjonen er fremme i koret, plasseres lysene i holdere ved alteret. Lysene skal brenne gjennom hele gudstjenesten.
- Ved **evangelieprosesjon** hentes lysene under salme/korsang etter at lesetekstene er lest. Lysbærerne går foran tekstleser/prest til andre eller tredje benk i kirken, vender seg så mot hverandre under evangelielesningen og holder lysene mot hverandre i samme høyde.
- Når lesingen er ferdig, går evangelieprosesjonen tilbake til koret under salme/korsang/hallelujavers og lysene plasseres i holderne.

- Ved utgangsprosesjon går kors- og lysbærere som i inngangsprosesjonen og stopper bak i kirken / i våpenhuset / noen ganger helt ut. Lysene slukkes.

Etter gudstjenesten

- Lysene settes i holder ved bønnealteret.

KIRKEVERTER

Kirkevertene står ved hoveddøren og ønsker vel møtt til kirken. De skal være med å gi mennesker som kommer et godt møte med kirken, gjennom å være imøtekommende og hyggelig med alle. Som et ledd i HMS tiltak i kirken, er det viktig at kirkevertene oppholder seg ved inngangsdøren, følger med på det som evt. oppstår i kirken, og melder fra til kirketjener om det er noe som en selv ikke kan utføre.

Før gudstjenesten

- Oppmøte: Vær ute i god tid, på vanlige søndager 45 min før gudstjenesten. Dette gir tid til å forberede tjenesten.
- Bruk kirkevertskilt. Dette finner du i hylla til venstre for hovedinngangen.
- Legg agendaer inn i salmebøkene. Da blir det lettere og kjappere å dele ut til de som kommer.
- Blå salmebok har stor skrift, rød salmebok har noter.
- Når du tar imot folk og deler ut salmebøker, si gjerne «vel møtt» eller «god søndag».
- Orienter dåpsfølget om at det er reservert plasser foran i kirka til dåpsbarn og foreldre. Resten av følget finner egne plasser.
- Legg fram salmebøker og agenda på fremste benk til dåpsforeldre.
- Inviter gjerne turister til å delta i gudstjenesten.

- Om noen spør om de kan delta på nattverd: Alle kan delta i nattverden, uavhengig av kirketilhørighet.
- Gudstjenesteskjema til konfirmantene finnes nå på en QR kode. Vis skilt med kode ved døra om noen er usikre.
- HMS: Kirkevertene er brannvakter. Ved nødsituasjon: hold kirkedører åpne og vis vei ut. Branntepper ligger i røde bokser:
 - 1 boks rett under salmebokhylla til venstre for hovedinngang. Bak bakerste benk.
 - 2 bokser står i salmebokhylla til venstre for sideinngang.
 - 1 boks finnes på sidebenk like foran salmebokhylla ved sideinngang,
 - 1 boks finnes helt framme ved den gamle alvertavlen- på sidebenken helt foran.

Underveis i gudstjenesten

- Om lyden i kirka er dårlig, gi beskjed til kirketjeneren.
- Kirkeverter sørger for offerinnsamlingen ved utgangen. Klokkeren legger frem riktig antall offerposer.
- Når konfirmanter medvirker i gudstjenesten, orienterer klokkeren konfirmantene om deres oppgaver. Det er naturlig at Kirkevertene har ansvar for å sette konfirmantene inn i oppgaver vedr dele ut salmebøker og ta inn kollekt.
- Kirkeverten teller nattverdgjester bakerst i kirken, om det ikke brukes beger. Vær diskret. Det er lurt å ta med papir og blyant. Rapporter til klokkeren etter gudstjenesten.

Etter gudstjenesten

- Kirkeverten har ansvar for rydding etter gudstjenesten:
- Sette salmebøker på plass. Agendaer samles sammen og legges på benken ved hoveddøren.

- Puter stables på bakerste benk på høyre side av hovedinngang.
- Sjøppel kastes i kildesorteren i våpenhuset.
- Barnebøker og lignende legges tilbake på plass i bokkasse til høyre for hovedinngangen.
- Rydd i lekekassa og supplere med nye tegneark ved behov.

LESING AV TEKSTER, SAMLINGSBØNN OG FORBØNN

Informasjon om hvilke bønner og hvilke tekster som skal leses, finnes i informasjonen som sendes ut før gudstjenesten. Ved tekstlesing leses 1. og 2. tekstlesing i sammenheng. Alt leses fra lesepulten.

NB! Domkirken har en krevende akustikk. For at folk skal høre hva som blir lest, må en merke seg følgende:

- Legge vekt på tydelig uttale
- Les med rolig tempo.
- Reguler avstanden til mikrofonen slik at den blir 10-15 cm.
- Snakk høyt, vær ikke redd for å høre din egen stemme.

Før gudstjenesten

- De som skal lese, deltar på formøte i sakristiet 30. min. før gudstjenesten.
- Øv på lesingen hjemme. Les høyt.
- Prøv mikrofonen, tilpass deg avstand til mikrofonen og prøves med mikrofon slik du vil lese under gudstjenesten.
- La kirketjeneren høre deg prøvelese for å justere lyd.

Underveis i gudstjenesten

- De som skal lese samlingsbønn og tekster, sitter fremme i koret til tekstlesingene er ferdig.
- De som skal lese forbønn, kommer frem under salmen etter prekenen.
- Pass på at mikrofonen er påslått og lampen lyser grønt før du starter å lese.
- Slå av mikrofon etter lesning om ikke annet er avtalt.

INNSAMLING AV TAKKOFFER

I alle gudstjenester samles det inn takkoffer. Vi gir tilbake til Gud av det vi selv har fått å forvalte. Takkofferet samles inn med offerposer ved utgangen eller ved bruk av VIPPS (nummeret står i agendaen).

Før gudstjenesten

- Klokkeren henter 2 offerposer til kirkevertene.
- Kirkevertene eller noen av de andre medhjelperne får ansvar for å samle inn takkofferet ved utgangen.

Etter gudstjenesten

- Takkofferet skal ikke telles. Kirkevertene eller klokker og kirketjener legger det som er samlet inn i posen som er klargjort, og legger de i safen. Begge kvitterer på at pengene er håndtert etter instruksjonen og legger kvitteringen i hylle i skapet.
Det skal ALLTID være to som håndterer pengene.

NATTVERDMEDHJELPERE

I gudstjenestene i domkirken er det nattverdstasjoner både ved alteret i koret (hovedalteret) og bak i kirken. Som regel brukes det beger begge steder.

Om det er for få beger, kan en benytte intinksjon, dvs. det brukes ikke beger og brødet dypes i vinen. Brødet som brukes, er glutenfritt, og vinen er alkoholfri.

Før gudstjenesten

- Nattverdmedhjelpere deltar på formøtet i sakristiet 30 min. før gudstjenesten.
- Presten bestemmer hvor medhjelperne skal være utdelere og hvem som skal dele ut brød og vin. Dette avklares under formøtet.

Underveis i gudstjenesten

- I enkelte gudstjenester, kan det være aktuelt at nattverdelementene bæres inn under prosesjonen og settes på alteret.
- Nattverdmedhjelperne går til koret sammen med offerinnsamlerne under takkoffersalmen og står der under nattverdliturgien.
- To av medhjelperne deltar når nattverdelementene løftes opp under innstiftelsen (eleveringen). Hvem avklares under formøte. Dersom det er konfirmanter med som medhjelpere i gudstjenesten, er dette en oppgave for dem.
- De som skal dele ut nattverd bak i kirken, går til utdelingsstedet under "O, du Guds lam" (Agnus Dei)
- Utdelingsord er: Kristi kropp, gitt for deg/ Kristi blod gitt for deg
Den som deler ut; ha vennlig blikkkontakt.
- Den som deler ut brød, velsigner barn og andre som ikke skal ta imot brød og vin. Velsignelsesord:
Alt. 1: Gud velsigne og bevare deg.
Alt. 2: Herren velsigne deg og bevare deg og føre deg til det evige liv.
- De som deler ut bak i kirken, ser om det er rullestolbrukere eller andre som sitter i benkene og som ønsker å motta nattverd.
- De som deler ut bak i kirken, gir brød og vin til hverandre der.

DÅPSVERT

Dåpsvertens oppgave er å hjelpe dåpsfamiliene til rette, både før og under gudstjenesten. Vi ønsker at dåpsfamiliene skal føle seg velkomne, og at de skal være trygge på det som skjer i gudstjenesten.

Før gudstjenesten

- Kom i god tid, 45.min før gudstjenesten. Dåpsfamiliene møter ofte tidlig.
- Om det er tid kan dåpsverten delta på deler av formøtet med de andre medarbeiderne for å få informasjon om gudstjenesten.
- Se over dåpssakristiet (Sub Urban kafé), så det er ryddig og pent.
- Legg frem matter og leker fremme i kirka der det er reservert for dåpsfølget
- Sjekk at det er salmebøker og agenda til foreldre på reservert benk.
- Presenter deg for dåpsfamiliene etter hvert som de kommer og gratuler dem med dagen.
- Gi en felles orientering når alle dåpsfamiliene er kommet.
 - Hvor toalettet er.
 - Hvor stellebordet er (på toalettet)
 - Rekkefølgen barna skal døpes i.
 - Hvor de skal sitte.
 - At det er lekekrok både bakerst og fremme i kirka
 - De kan ta med vogn inn i kirka om det er ønskelig.
 - Om barna gråter eller er urolige, kan de vandre omkring. Menigheten tåler gråt, og vi ønsker at de skal føle seg som hjemme.
 - Vi legger til rette for fotografering etter gudstjenesten.

- Underveis i gudstjenesten må fotografering og filming skje diskret og uten blitz.
- NB! Hodet til barnet skal ligge på venstre arm når barnet døpes.
- Sørg for at knuten på dåpslua er løs
- Fortell at du skal sitte sammen med dem og kan svare på spørsmål underveis.
- Dersom du også skal ha en annen tjeneste under gudstjenesten, orienter om det.
- Ta med verdisaker inn i kirken.

Underveis i gudstjeneste

- Kl. 10.55 tar du med dåpsfamiliene bakerst i kirken og stiller opp i prosesjonen.
- Dersom presten ikke finner noen til å bære dåpsvannet, kan dåpsverten få i oppgave å bære dåpsvannet i prosesjonen.
- Dåpsverten assisterer som hovedregel ved dåpen. (Andre f.eks. klokker eller konfirmanter kan ha denne oppgaven)
 - Leser dåpstekstene; Mark 10,13-16 og Matt 28,18-20.
 - Gir dåpsklut
 - Tenne dåpslys og gi det til presten.
- Dåpsverten sitter på første benk sammen med dåpsfamiliene under nattverden, så de kan vite når de skal stå og sitte.
- Gi dåpsfølget tegn når de skal følge på i utgangsprosesjonen.

Etter gudstjenesten

- Informer igjen om muligheten for fotografering.
- Gi påminnelse om å ta med dåpslys.

KIRKEKAFFEVERTER

Kirkekafevertene har ansvar for å rigge kirkekaffe bakerst i kirken. Ved spesielle anledninger er det kirkekaffe nede i kirkekjelleren, da er det som regel arrangementskomiteen som har ansvaret.

Utstyr som benyttes til kirkekaffe i kirkerommet, finnes i kirkekaffelageret i trappegangen ned til kirkekjelleren. Kirketjeneren har nøkkel og har ansvar for å låse dette opp. Om det er låst når du kommer, ta kontakt med kirketjener eller prest.

Før gudstjenesten

- Klargjør minst tre fat med småkaker/kjeks og/eller evt. medbrakt hjemmebakst. NB! Husk et eget fat med glutenfrie kjeks el.l.
- Bland 2 mugger med saft og ha en eller to mugger med vann i tillegg. NB! Dersom det er ARKEN søndagsskole: sett frem bare vann! Muggene finner du på kjøkkenet i kirkestua.
- Teposer, teskjeer/rørepinner, fløtepulver for kaffe og servietter m.m. plasseres på bordene.
- Drikkebeget (i papp med utbrettbare håndtak for kaffe/te, i plast for saft/vann) utplasseres på bordene.
- Kaffe lages av kirketjeneren (vanligvis 10 liter, ved store gudstjenester 15 liter). Kirkekafevertene tar kaffe på kanner og bærer termokannene opp på bordet i gangen eller i våpenhuset.
- Tevann kokes (2 eller 3 kanner).

Underveis i gudstjenesten

- Etter at nattverdutdelingen bak i kirken er ferdig og før utgangsprosasjonen starter, settes kirkekaffen frem: (nattverdutstyr / brett kan settes på benker på nordsiden av kirken)
 - Sette frem kaffe/te, saft/vann og kakefat.

- Det er selvbetjening av kaffe m.m. Pass på påfyll av kjeks/kaker o.a.!

Etter gudstjenesten/kirkekaffen:

- Rydd tilbake ubrukte beger/glass og rester av mat til kirkekaffelageret. Tørk av de tre bordene.
- På kjøkkenet i kjelleren: Skyll godt ut av alle kaffekanner, plasser dem på hylle i riktig skap.
- Kast filter fra den store kaffetrakteren i matavfallet og skyll traktebeholderen.

FORSANGERTJENESTEN

Salmesang er en viktig del av gudstjenestene og forsangertjenesten hjelper menigheten ved å lede salmesangen. Ikke minst når det er mange kirkefremmede, er dette et godt bidrag for å hjelpe menigheten.

- Forsangertjenesten organiseres av frivillige.
- Forsangere får salmene på forhånd og øver hjemme.
- Forsangere møtes på galleriet 15 min før gudstjenesten og synger derfra.

DEN NORSKE KIRKE

Molde domkirke

«Sammen i tro, håp og kjærlighet»